

УДК 634.725 : 631.526.32 : 581.132

Макарова Д. Г., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник**Лушпіган О. П.**, старший науковий співробітник**Мартиненко С. В.**, молодший науковий співробітник

Інститут садівництва (ІС) НААН України

e-mail: dar.ilencko@bigmir.net

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІГМЕНТНОГО КОМПЛЕКСУ АГРУСУ (*RIBES UVA-CRISPA*) ВІТЧИЗНЯНОЇ СЕЛЕКЦІЇ У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Плоди агрусу визнані у світі як надцінна складова здорового раціону. Культура відрізняється високою біологічною продуктивністю і рентабельністю. Ринкові умови вимагають постійного урізноманітнення сортименту агрусу. Прискорене вивчення сортів і перспективних гібридних форм цієї культури можливе при застосуванні новітніх, наукоємних і відносно швидкісних, бажано, малоінвазійних методів. Усім цим вимогам відповідають флуориметричні дослідження, поширені у світі та з успіхом застосовані у вітчизняній науці.

Дослідження потенціалу продуктивності цінних гібридних форм агрусу вітчизняної селекції у 2021–2022 рр. здійснювали за комплексом параметрів індукції флуоресценції хлорофілу, рекомендованих лабораторією фізіології рослин і мікробіології ІС НААН України, яка в Україні є провідним науковим осередком щодо флуоресцентних досліджень у садівництві.

Дослідні рослини агрусу ‘Ласунок’, ‘Медовий’, ‘Петрівка’, ‘Холодний Яр’ за роки досліджень характеризувалися сповільненим іонним обміном. Водночас їх функціональна стійкість була досить високою, кращою у агрусу ‘Петрівка’ і ‘Холодний Яр’, різниця між флуористичними максимумами $F_{\max 1}$ і $F_{\max 2}$ у цих варіантах в 2021–2022 рр. не перевищувала 2%. Це засвідчує, що не зважаючи на напружене функціонування фотосинтетичної

системи на початкових етапах, у цілому її ресурсів достатньо для забезпечення високої господарської урожайності. Враховуючи рівень коефіцієнту K_{PL1} у межах 0,27–0,44, можемо практично виключити вплив на рослини латентної вірусної інфекції. Деяко підвищений рівень вищезазначеного коефіцієнту для агрусу сорту ‘Ласунок’ більшою чутливістю пігментного комплексу цих рослин до сонячної інсоляції.

Згідно значень коефіцієнтів K_{i1} і K_{i2} , усі рослини досліду інтенсивно синтезували органічні сполуки, на рівні близько 90% від своїх потенціальних можливостей. У фактичну урожайність синтезовану органічну речовину краще реалізував агрус ‘Медовий’, ‘Холодний Яр’. У ‘Петрівки’ урожайність залежала від погодних умов року, які позначалися на його крупноплідності, при цьому сорт мав високу щорічну зав’язуваність плодів.

Інтенсивним накопиченням органічних сполук за рахунок стабільності та продуктивності функціонування пігментного комплексу відзначався агрус ‘Медовий’, ‘Петрівка’, ‘Холодний Яр’. Перша форма проходить первинне випробування в умовах Лісостепу України. У 2023 році агрус ‘Холодний Яр’ і ‘Петрівка’ проходять державну реєстрацію. Рослини агрусу ‘Холодний Яр’ відзначаються максимальним резервом стійкості пігментного комплексу до дії посухи.

УДК 631.816:634.232:631.674:631.445.41

Малюк Т. В., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник, заст. директора з наукової та інноваційної роботи МДСС

імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН

e-mail: agrochim.ios@ukr.net

РАЦІОНАЛЬНИЙ СИСТЕМА УДОБРЕННЯ ЧЕРЕШНІ В ЗРОШУВАНИХ УМОВАХ ЧОРНОЗЕМУ ПІВДЕННОГО ЛЕГКОСУГЛИНКОВОГО

Потужним фактором регулювання інтенсивності продукційних процесів плодкових насаджень та формування якісних властивостей ґрунтів в плодкових агроценозах є раціональна система удобрення, яка впливає на технологічні, економічні, екологічні, агро меліоративні та інші властивості штучних агросистем. Водночас при впровадженні нових технологій вирощування плодкових культур виникає необхідність розробки нових елементів систем удобрення, які враховуватимуть біологічні особливості культур, допомагатимуть реалізації їх генетичного потенціалу, матимуть екологічне та економічне значення.

В МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН проводяться дослідження щодо виявлення раціональної системи удобрення черешні сорту Крупноплідна та Світхарт 2015 р. садіння. Схемою досліду передбачено варіанти із різними системами удобрення: органічна (гній 20 т/га); мінеральна ($N_{80}P_{60}K_{100}$); органо-мінеральна (гній 10 т/га + $N_{40}P_{30}K_{50}$); ресурсозберігаюча (гній 10 т/га + $N_{20}P_{15}K_{25}$ + гуматовмісний препарат), контрольний варіант – без добрив. Вологість ґрунту підтримується системою краплинного зрошення на рівні 70% НВ.

Дослідженнями встановлено, що застосування мінеральної (способом фертигації), орга-